

Замонавий педагогик технологияларнинг таркибий бўлаклари

Талаба: Боймирзаев Нодирбек Илхомжон ўғли, 2-курс тиббий биология факультети

Илмий раҳбар: Пулатов Хабибулла Хайруллаевич ТТА Анатомия ва ОХТА кафедраси ,тиббиёт фанлари номзоди

Добавлено примечание ([A1]):

Summary.

АСОСИЙ ТАЯНЧ ТУШУНЧАЛАР

Технология ,педагогик технология , ўқитиш технологияси, замонавий педагогик технология ,замонавий педагогик технологиялар ,инновация,интерактив метод ,муаммоли ўқитиш ,масофадан ўқитиш

Key words: terminology, Latin, gender, medical field, profession, pharmacy, clinical terminology.

Алгоритмлаш – замонавий педагогик технология таркибий бўлаклари (модуллари)нинг ўзаро жойлашувини ҳамда педагогик технология жараёнларини амалга ошириш кетма-кетлиги тартиби (қоидаси)ни белгилаш жараёни. Модулли таълим технологияси модулларга асосланади. “Модул” лотинча сўз бўлиб “қисм” ёки “бўлак” (“блок”) деган маънони билдиради. Демак, *модул – педагогик технологияни ташкил қилувчи, таркибий бўлакларни ифодаловчи тушунча*. Бу таркибий бўлаклар, яъни модуллар энг кичик бўлаклардан ҳамда уларнинг турли миқдордаги тўпламларидан иборат бўлади. Бунда энг кичик таркибий бўлакни энг кичик модул, бошқаларини эса ўз ичига қанча модулни олишига қараб тегишлича даражадаги модуллар дейилади.

Замонавий педагогик технологияларнинг энг кичик модуллари асосий тушунча бўлиб, улар гўёки педагогик технологияни ҳосил қилувчи “ғиштча” лар вазифасини бажариши билан асосий аҳамиятга эга.

Замонавий педагогик технологияларнинг модуллари қуйидаги даражаларга ажратилиши мумкин:

1. Бир ўқув машғулотини ўтказиш технологиясини ташкил қилувчи модуллар.

2. Ўқув фанининг бир мавзусини, бир бўлимини, бир қисмини ёки ҳаммасининг таркибий бўлақларини ҳамда ўқитиш технологиясини ташкил қилувчи модуллар. Уларни блоklar деб ҳам номланади.

3. Бир нечта турдош ўқув фанларининг таркибий бўлақларини ҳамда айрим фанларни ўқитиш технологиясини ташкил қилувчи мо-дуллар (блоклар).

4. Давлат таълим стандартининг таркибий бўлақларини ҳамда уларнинг бажарилишини таъминлаш технологияларини ташкил қилувчи модуллар.

5. Ўқув режа ва дастурларининг таркибий бўлақларини ҳамда уларнинг бажарилишини таъминлаш технологиясини ташкил қилувчи модуллар.

6. Таълим воситаларини ташкил қилувчи модуллар.

7. Замоनावий педагогик технологиялар жараёнида қўлланиладиган усулларни ташкил қилувчи модуллар.

Ушбу модуллар орасида бир ўқув машғулотини ўтказиш технологиясини ташкил қилувчи модуллар замоनावий педагогик технологиялар жараёнининг асосий бўғинини ташкил қилиши билан ҳам аҳамиятли ҳисобланади. Улар қуйидаги турларга ажратилади:

– *машғулот мазмунини ташкил қилувчи асосий тушунчалар;*

– *шу тушунчаларни ўқувчи-талабаларга тушунтириш жараё-нининг таркибий қисмлари;*

– *шу таркибий қисмларнинг ҳар бирида қўлланиладиган таълимтарбия воситалари ва усуллари;*

– *ўқитувчининг машғулот давомида бажарадиган фаолиятини ташкил қилувчи модуллар;*

– *ўқитувчиларнинг машғулот бошидан охиргача бўлган вақт давомида бажарадиган фаолиятларини ташкил қилувчи модуллар;*

– *ўқувчи-талабаларнинг ўзлаштиришини назорат қилиш ишларини ташкил қилувчи модуллар ва шу кабилар.*

Юқорида айтилганлардан кўриниб турибдики, замоनावий педагогик технологиялар жараёнидаги модуллар таълим мазмуни, воситалари ва усулларининг ҳар бирига тегишли таркибий элементларни ташкил қилади. Бунда таълим мазмуни модуллари – ўргатилаётган ахборотнинг таркибини ташкил қилувчи бирликларни; таълим воситалари модуллари – шу воситаларининг бирликларини; таълим усуллари модуллари – шу усулларни амалга ошириш фаолияти давомида бажариладиган ҳаракатларни ташкил қилувчи бир-ликларни ифодалайди.

Модул ўзгармас, қотиб қолган нарса деб қаралмаслиги керак. Аслида ҳар бир модул ўзига тегишли кичик мақсадни ифодалайди. Бу мақсадни амалга оширишда эса тегишли шароит учун энг маъқул деб топилган йўллар, усуллар, воситалардан фойдаланиш кўзда тутилади. Демак, модулда белгиланган мақсадни ўзгартирмаган ҳолда уни тўлиқ амалга оширишни таъминловчи, ўзаро фарқ қилувчи турли йўллар, усуллар, воситалар қўлланилиши мумкин.

Модул дастурлари мазмуни ва моҳиятига кўра:

– *ўқувчи-талабаларнинг индивидуал тарзда ишлашига мўлжалланган модул дастурлари;*

– иккита ўқувчи-талаба ҳамкорликда ишлашига мўлжалланган модул дастурлари;

– ўқувчи-талабаларнинг кичик гуруҳларда ҳамкорликда ишлашига мўлжалланган модул дастурлари;

– ўқувчи-талабаларнинг индивидуал тарзда ишлашига мўлжалланган модул дастурлари ҳар бири ўқувчи-талабанинг иқтидори, қизиқиши, билим тури, дарслик устида мустақил ва ижодий ишлаш, ўз-ўзини баҳолаш кўникмаларини ривожлантириши;

– иккита ўқувчи-талаба ҳамкорликда ишлашига мўлжалланган модул дастурлари юқорида қайд этилганлардан ташқари, ўқувчи-талабаларнинг бир-бирини ўқитиши, ўзаро ҳамкорликда ўқув топ-шириқларини бажариши ва муаммоларни ҳал этиши, ўзаро назо-ратни амалга ошириши;

– ўқувчи-талабаларнинг кичик гуруҳларда савияси, ўзлаштириши даражасини аниқлаш ва орт-

ҳамкорликда ишлашига мўлжалланган модул дастурлари юқоридагилар билан бир қаторда ўқувчи-талабалар ўртасида мулоқот, ўқув баҳси ва мунозара, ўзаро ҳамкорлик ва ёрдамни амалга оширишни назарда тутади.

Ўқитувчи мазкур модул дастурларидан аввал индивидуал тарздаги модул дастурларини кўллаб, ўқувчи-талабаларда ўқув материалларини мустақил ва ижодий ўзлаштириш кўникмалари шаклланганлигига ишонч ҳосил қилганидан иккита ўқувчи-талаба ҳамкорликда ишлашига мўлжалланган модул дастурлари, тегишли педагогик шарт-шароитлар вужудга келгандан сўнг, кичик гуруҳларда ишлашга мўлжалланган модул дастурларидан фойдаланиши лозим.

Адабиётлар:

1. Очилов М. Янги педагогик технологиялар. Қарши, Насаф, 2000.

2. Олимов Қ. Модул технологияси асосида ўқув адабиётларини яратиш //Касб-хунар таълими, 2004 йил 6-сон.

3. Розиков О., Оғаев С., Маҳмудов М., Адизов Б. Таълим технологияси. – Т.: «Ўқитувчи», 2002.

4. Саломов А.А., Мирзаев М.Б. Масофадан ўқитиш технологиялари. Термиз, 2004